

великанският гръмотевичен или злокобно просъскващият смях, неестествено дрезгавите гласове или омайващо придърпващите с напевно мелодичната си звънливост гласове, скръбните и сякаш идващи от подземията на „онзи свят“ въздишки, глухите ридания и покъртителните стенания, страстните целувки и безмерна грубост и още много др. под. са все неща от богатия антиквариат на приказния свят. Животинското присъствие, неизбежността на отвратително непоносими миризми или отнасящи те с аромата си балсами са винаги отделни „мъниста“ в безконечната огърлица на приказната повествователност, на рожбите на разбудената памет и на развихрилата се фантазия в пределите на съответното време и място на събитието.

Приказният, „иреалният“ свят неочаквано и непреодолимо се стоварва върху човешката психика. От кладенеца на паметта се изваждат или от висините на въображението слизат образи и картини, които впечатляват ситуативно и далеч по-късно, десетилетия и векове. В този свят демонологията е отражение на определена система на обществени и човешки отношения и условия, на определени конфликти на човека към своя събрат, към очовечената или неочовечена от него природа. Във всяко нещо е спотаено човешко присъствие и послание, което може и трябва да бъде открито и проумяно. Ако това не се направи, отрицателната санкционираност неизбежно и ненадейно ще връхлети върху съдбата на човека, затова той трябва да се предпазва, да следи всичко около себе си, защото то му говори, то го привлича или отблъсква, то го възпира или обнадеждава, то може да го възнагради или жестоко и коварно накаже.

В приказния свят явно или тайно върлува злото, а доброто винаги е в притеснена, страдателна позиция. Там, сред зловонията и смрадта, сред зловещо карикатурните образи, необезпокояван от никого се разхожда и господарства почти безпроблемно порокът. Там истината, добродетелта и красотата са обречени да понесат неимоверни преमेждия, да изтърпят неподозирани унижения и страдания, за да се проявят, и то невинаги с пълен и възмездяващ ги успех. В тази страшна одисея добродетелта е обречена на жестока бран, на безкрайно изобретателни, коварни и злодейски издевателства, на кошунствено ругателство с най-съкровено и сакрализира-